

پیگیری حقوقی جنایات صهیونیستی، گام ضروری احقاق حقوق ملت‌هاست

نبرد حقوقی مقابل تجاوزات رژیم صهیونیستی

کارشناسان حقوقی با تکیه بر قوانین بین‌المللی، خسارات جنگ تحمیلی ۱۲روزه را مستندسازی و از ظرفیت‌های داخلی و جهانی برای محاکمه متجاوزان و جبران خسارات مادی و معنوی استفاده می‌کنند

رضا دهشیری/اچون

دفاع کرده، از ظرفیت‌های حقوقی محکمی برای به زانو در آوردن رژیم‌صهیونیستی برخوردار است. کارشناسان تأکید کردند که ماده ۷۲ (۴) منشور ملل متحد که استفاده از زور علیه حاکمیت کشورها را ممنوع می‌کند، پایه‌ای استوار برای محکومیت این رژیم موقت فراهم می‌آورد. پروتکل‌های الحاقی کنوانسیون‌های ژنو که حملات به غیرنظامیان و زیرساخت‌های غیرنظامی را جنایت جنگی می‌شمارد، ابزار دیگری است که ایران می‌تواند از آن بهره ببرد. دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) که صلاحیت رسیدگی به اختلافات بین دولت‌ها را دارد، یکی از کلیدی‌ترین گزینه‌هاست، این دیوان می‌تواند بستری برای محکومیت تجاوز رژیم‌صهیونیستی باشد، به‌ویژه اگر ایران بتواند شواهد محکمی از نقض حاکمیت خود ارائه دهد. کارشناسان همچنین پیشنهاد می‌کنند که ایران از ظرفیت شورای امنیت سازمان ملل برای طرح موضوع استفاده کند، هر چند سایه سنگین و توی رژیم امریکا و متحدانش، چالش‌های جدی است، بااین‌حال همکاری با کشورهای همسو، به‌ویژه اعضای سازمان همکاری اسلامی، می‌تواند فشار دیپلماتیک و حقوقی را بر این رژیم افزایش دهد.

دیوان کیفری بین‌المللی (ICC) نیز گزینه‌ای دیگر است. گرچه رژیم‌صهیونیستی عضو این دیوان نیست، اما کارشناسان معتقدند با استناد به صلاحیت تکمیلی ICC، جنایات رخ‌داده در خاک ایران قابل پیگیری است. این امر مستلزم مستندسازی دقیق و ارائه شواهد محکمه‌پسند است که محور هر نبرد حقوقی را تشکیل می‌دهد. ایران همچنین می‌تواند از ظرفیت و کلای بین‌المللی و سازمان‌های

طبق آنچه «قوانین بین‌الملل» نامیده می‌شود، از قبیل منشور ملل متحد، پروتکل‌های الحاقی کنوانسیون‌های ژنو و قوانین رنکارنگ دیگر، ایران می‌تواند و البته باید، رژیم موقت صهیونیستی را به دلیل تجاوز ۱۲روزه به خاک خود در محاکمه جهانی به خاک بمالد. این تجاوز آشکار و مغایر با همین قوانین به‌اصطلاح بین‌المللی، به شهادت و جراحت تعدادی از هموطنان‌مان منجر شد، بنابراین نقض آشکار حاکمیت ملی و مصداق جنایت جنگی است. کارشناسان بر مستندسازی دقیق خسارات مادی و معنوی تأکید کردند تا شواهد برای طرح دعای در دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) و دیوان کیفری بین‌المللی (ICC) آماده شود. تشکیل کارگروه مشترک سه قوه، همکاری با کشورهای همسو در سازمان همکاری اسلامی و رفع موانعی مانند سیاست‌زدگی نهادهای جهانی، از محورهای کلیدی به شمار می‌رود. کشورمان باید با عزمی راسخ و با تکیه بر همان قوانین و قواعد بین‌المللی، جنایات رژیم‌صهیونیستی و حامیانش، به‌ویژه رژیم‌امریکا را پیگیری کند.

■ ■ ■

جنگ ۱۲روزه رژیم موقت صهیونیستی علیه ایران که در نقض آشکار منشور ملل متحد و قواعد امره حقوق بین‌الملل رخ داد، حاکمیت ملی کشورمان را زیر پا گذاشت. این تجاوز مصداق بارز جنایت جنگی و نقض حقوق بشر از سوی رژیم وحشی صهیونیستی است.

■ **ظرفیت‌های حقوقی**

ایران، به‌عنوان ملتی که بارها در مجامع بین‌المللی از حقوق خود

گزارش ۲

«بیمه دریایی» سپر حقوقی تجارت جهانی

جبران خسارات وارده به کالاهای حمل‌شده. ۳. بیمه مسئولیت (Insurance Liability): پوشش مسئولیت‌های قانونی متصدی حمل‌ونقل در برابر اشخاص ثالث. ۴. بیمه خطرات جنگ و اعتصاب: پوشش خسارات ناشی از درگیری‌های نظامی یا اعتصابات بندری. هر یک از پوشش‌های مذکور با شرایط خاصی در بیمه نامه درج می‌شوند و باید با دقت و کلمات درست تنظیم شوند تا در زمان وقوع حادثه، اختلافی در تفسیر تعهدات ایجاد نشود.

■ **«اصل غرامت» ستون فقرات بیمه دریایی**

اصل غرامت یکی از اصول بنیادین در بیمه دریایی (Indemnity) است. بر اساس این اصل، بیمه‌گزار نباید از وقوع حادثه سود ببرد، بلکه صرفاً خسارت وارده باید جبران شود. این اصل سبب می‌شود سوءاستفاده از بیمه و ایجاد انگیزه برای وقوع عمدی حادثه از بین برود. لازم است در قرارداد بیمه دریایی ۱. میزان غرامت قابل پرداخت ۲. نوع خسارت‌های تحت پوشش و ۳. روش محاسبه آنها به‌طور دقیق مشخص شود تا شفافیت حقوقی حفظ شود.

حتماً برات سؤال شده که:

هبه چیست و چه ویژگی‌هایی دارد

هبه در حقوق ایران عقدی است که با اراده طرفین و قبض مال ایجاد می‌شود. این عقد می‌تواند آثار حقوقی مهمی بر روابط اشخاص داشته باشد. در واقع می‌توان گفت مفاهیمی چون هبه به رغم جانمایه اخلاقی خود، پلی میان قواعد حقوقی و روابط انسانی ایجاد می‌کند و مسیر مالکیت، روابط خانوادگی و حتی دعاوی حقوقی را تغییر می‌دهند. شاید هبه در ظاهر به مثابه یک بخشش ساده تلقی شود اما در بطن خود تابع اصولی دقیق، شروطی مشخص و پیامدهایی حقوقی است که بی‌توجهی به آنها می‌تواند به اختلاف، بی‌اعتباری یا حتی بازگشت مال منجر شود.

■ **«هبه» اعطای فراتر از یک بخشش ساده**

در حقوق ما هبه به عنوان یک عقد معین معرفی و در مواد ۷۹۵ تا ۸۰۷ قانون مدنی به آن پرداخته شده است. مطابق ماده ۷۹۵: هبه عقدی است که به موجب آن یک نفر مالی را رایگان به دیگری تملیک می‌کند. هبه برخلاف تصور رایج مردم تنها یک عمل خیرخواهانه نیست بلکه عقدی حقوقی است که با اراده طرفین شکل می‌گیرد. در این عقد واهب (دهنده مال) مالی را بدون دریافت عوض، به متب (گیرنده مال) منتقل می‌کند. برای صحت این عقد تنها رضایت و قصد واهب کافی نیست و برای صحت عقد شرایط قانونی نیز باید رعایت شود تا عقد نافذ باشد.

■ **شرایط صحت عقد هبه (مالکیت تا قبض)**

برای معتبر تلقی شدن عقد هبه رعایت چند شرط الزامی است: ۱. احراز مالکیت مالک: واهب باید مالک مال مورد هبه بوده و حق قانونی برای تصرف در آن را داشته باشد. ۲. اهلیت طرفین: هر دو طرف عقد باید اهلیت قانونی برای انجام معامله داشته باشند. ۳. قبض مال: متب هبه باید مال را تحویل بگیرد تا عقد کامل شود. درواقع عقد هبه جزو عقود است که بدون قبض اثری از خود ایجاد نمی‌کند، بنابراین بدون قبض، هبه صرفاً «تعهدی» است که هنوز اجرا نشده و ممکن است فسخ شود. در صورت فقدان هر یک از شرایط مذکور، عقد هبه می‌تواند باطل یا باغیرنافذ تلقی شود و آثار حقوقی آن تحقق پیدا نکند.

■ **انواع هبه (با حق رجوع و بدون آن)**

یکی از تقسیم‌بندی‌های مهم در حقوق ایران هبه با حق رجوع و هبه بدون حق رجوع است. هبه با حق رجوع به هبه‌ای می‌گویند که واهب می‌تواند پس از انجام عقد، در شرایطی خاص مال مورد هبه را پس بگیرد. لازم به ذکر است رجوع تنها در صورتی محقق می‌شود که در آن مورد قانون اجازه داده باشد، مثلاً زمانی که مال هنوز در اختیار متب هبه بوده (قبض صورت نگرفته) و تغییری در مال ایجاد نشده باشد. هبه بدون حق رجوع، در این حالت، واهب پس از انجام عقد، دیگر نمی‌تواند مال را پس بگیرد، مگر در موارد استثنایی مانند جنایت متب هبه علیه واهب یا بی‌احترامی شدید.

■ **«هبه معوض» مرز میان بخشش و معاوضه**

درست است که در تعریف هبه، شرط رایگان بودن ذکر شده بااین حال در عمل ممکن است واهب در قبال بخشش مال، چیزی از متب دریافت کند. در این شرایطی اگرچه عقد هبه باقی جاری می‌شود، اما به دلیل وجود عوض (آن چیزی که واهب دریافت کرده) برخی از آثار عقد معاوضه نیز بر عقد هبه مترتب می‌شود. اثبات رایگان بودن یا وجود عوض برای دادگاه دشوار است، بنابراین این موضوع می‌تواند در دعاوی حقوقی محل اختلاف واقع شود و لازم است حین انعقاد عقد صراحتاً مقصود طرفین از عوض درج شود. در چنین مواردی، دادگاه با بررسی شواهد و قرائن، ماهیت واقعی عقد را تشخیص می‌دهد.

■ **نقش هبه در روابط خانوادگی**

بسیاری از والدین بخشی از اموال خود را در زمان حیات به فرزندان شان هبه می‌کنند، این اقدام گرچه از منظر عاطفی قابل درک است اما از منظر حقوقی باید با دقت انجام شود. اگر یکی از فرزندان مورد هبه قرار گیرد و دیگران محروم شوند، می‌تواند پس از فوت واهب، مسبب بروز اختلافاتی در تقسیم ارث و اعتبار هبه شود.

■ **فسخ هبه**

یکی از اساسی‌ترین شرایط برای رجوع از هبه این است که واهب در زمان اقدام به رجوع زنده باشد. حق رجوع قائم به شخص واهب است و پس از فوت او، این حق به ورثه منتقل نمی‌شود و ورثه نمی‌توانند از هبه رجوع کنند، بنابراین واهب در وهله اول باید در قید حیات باشد، در وهله دوم بنا بر قانون مدنی اگر متب نسبت به واهب بی‌احترامی کند یا مرتکب جنایتی علیه او شود، واهب می‌تواند عقد هبه را فسخ کند و مال را پس بگیرد، با این حال گفتنی است از طرف دیگر اگر مال مورد هبه تلف شود یا تغییر ماهیت دهد، حق رجوع واهب از بین می‌رود و دیگر نمی‌تواند مال را پس بگیرد.

■ **هبه به قصد فرار از دین (ابطال هبه در صورت سونیت)**

ممکن است برخی افراد برای جلوگیری از توقیف اموال از سوی طلبکاران، آنها را با نام دیگران هبه کنند. این اقدام، اگر با قصد فرار از دین انجام شود، قابل ابطال است و دادگاه با بررسی نیت طرفین، می‌تواند این را بی‌اعتبار اعلام کند. هبه باید مانند سایر عقود با حسن نیت و رعایت اصول قانونی انجام شود تا از سوءاستفاده جلوگیری شود.

■ **نتیجه‌گیری**

درست است که هبه در ظاهر عملی خیرخواهانه است، اما در بطن خود عقدی حقوقی با آثاری بلند مدت است. شناخت دقیق شرایط و انواع آن، برroz اختلافات و دعاوی قضایی جلوگیری و اعتماد را در روابط انسانی تقویت می‌کند.